Izvorni znanstveni rad – Original scientific paper
Šumarski list 150 (7–8): 307–316, 2026

Drvenaste biljke povijesnog perivoja Ribnjak u Zagrebu

Woody Plants of the Historic Ribnjak Park in Zagreb

Igor Poljak[1*], Patricija Palorec[2], Jelena Ćaćić[2]

[1] Sveučilište u Zagrebu Fakultet šumarstva i drvne tehnologije, Zagreb
[2] samostalni istraživači, Zagreb
* Dopisni autor: Igor Poljak, e-mail: ipoljak@sumfak.unizg.hr

SAŽETAK

Povijesni perivoji u urbanim sredinama Europe imaju višestruku vrijednost: oni su žarišta bioraznolikosti, prostori od povijesno-kulturnog značaja i hortikulturnog eksperimentiranja, ali i važni elementi oblikovanja identiteta gradova. Grad Zagreb baštini niz takvih perivoja nastalih u 19. stoljeću, a među njima Ribnjak, smješten podno katedrale, zauzima posebno mjesto. Njegov današnji izgled oblikovan je kroz gotovo dva stoljeća promjena – od romantičarskog krajobraza s vodenim površinama, preko modernističkih intervencija nakon Drugog svjetskog rata pa sve do suvremenih sadržaja. Biljke su u perivojima 19. stoljeća bile važan oblikovni element jer su transformirale prostor u idealizirani prirodni krajobraz koji je spajao estetsku ljepotu, botaničku strast prema egzotičnim vrstama i prostor za društveni prestiž. Upravo zbog te važnosti od 2025. do 2026. godine provedena je inventarizacija dendroflore perivoja Ribnjak. Utvrđeno je 99 svojti, među kojima prevladavaju stabla, uz manji broj grmova i penjačica. Premda dominiraju listopadne vrste, prisutne su i vazdazelene vrste koje osiguravaju postojanost u zimskim mjesecima. Među njima se ističu primjerci tise, vrste od povijesne i konzervacijske važnosti. Biogeografska analiza pokazuje visok udio alohtonih svojti, što je obilježje perivoja oblikovanih u 19. stoljeću. Usporedba s popisom iz 1958., kada je zabilježeno 113 svojti, potvrđuje opstanak 58 svojti i ukazuje na gubitak dijela dendroflore tijekom proteklih desetljeća. Istodobno, u perivoju je i danas prisutan niz vrsta koje su se sadile u zagrebačkim perivojima i vrtovima u 19. stoljeću, uključujući pojedinačne solitere i skupine starih stabala, što potvrđuje dugotrajan kontinuitet povijesnih hortikulturnih izbora. Raznolikost dendroflore u istraživanom perivoju oblikuje ambijente i vizure koje se nadovezuju na prostorne elemente. Staze, prostori za odmor, cvjetne gredice, livade i skulpture zajedno stvaraju slojeviti prostorni doživljaj, dok vizure prema katedrali ističu Ribnjak kao kulturni pejzaž. Ribnjak se stoga može smatrati perivojem u kojem se povijesni kontinuitet, raznolikost biljaka i prostorni elementi isprepliću u prepoznatljiv povijesni ambijent Zagreba.

Ključne riječi:
povijesni perivoji, dendroflora, bioraznolikost urbanog područja, alohtone vrste, inventarizacija drvenastih biljaka, perivojna umjetnost 19. stoljeća, romantičarski perivoji, perivojna baština

DOI:
https://doi.org/10.31298/sl.150.7-8.2

Kako citirati / How to Cite:
Poljak, I. i dr., 2026: Drvenaste biljke povijesnog perivoja Ribnjak u Zagrebu. Šumarski list 150 (7–8): 307–316. https://doi.org/10.31298/sl.150.7-8.2

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

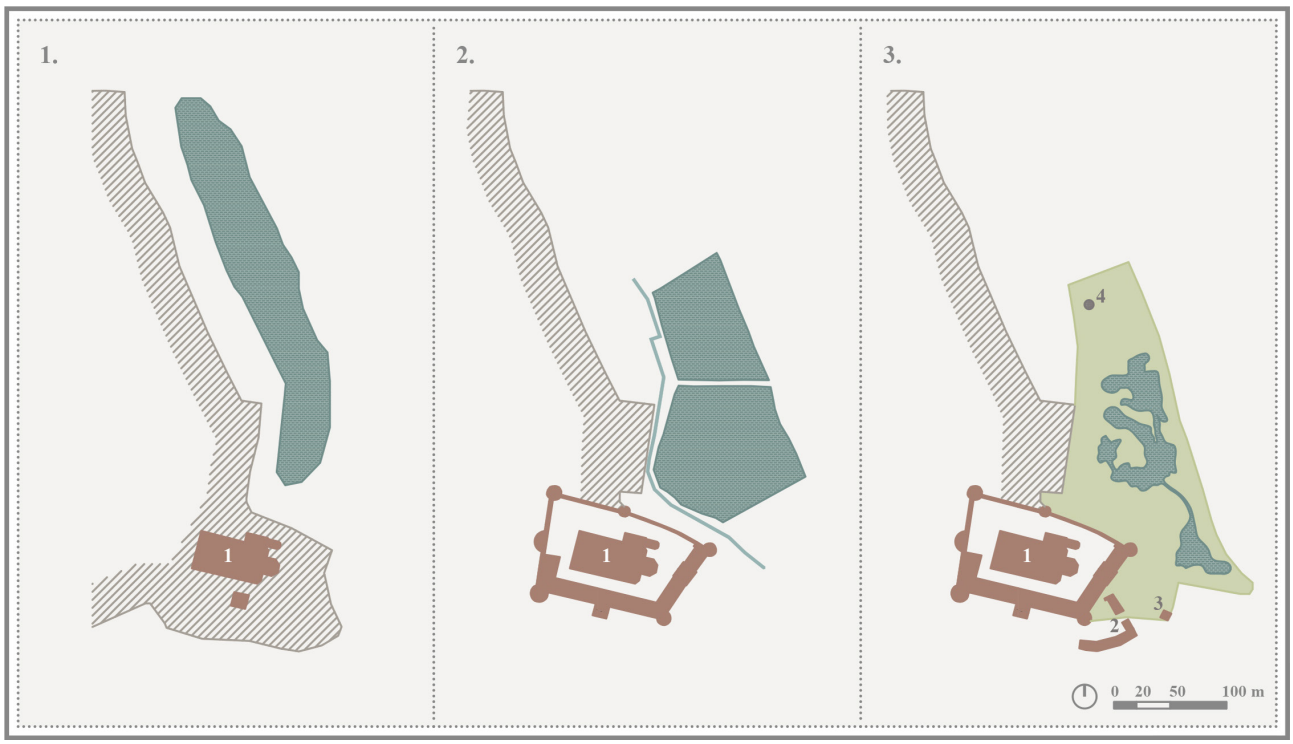
UVOD

INTRODUCTION

Povijesni perivoji predstavljaju jedan od temeljnih elemenata urbanih prostora europskih gradova, gdje se isprepliću kulturna baština, hortikulturna tradicija i socioekološke funkcije. Od kraja 18. do sredine 19. stoljeća, u razdoblju oblikovanja modernih europskih gradova, perivoji postaju važni prostori javnog života, estetskog oblikovanja i botaničkog eksperimentiranja (Obad Šćitaroci 1992). S novim zahtjevima građanstva, perivoji počinju služiti razonodi, zabavi i opuštanju, a s time se javlja i potreba za novim elementima: sunčanim i zasjenjenim livadama, putevima za šetnju, udaljenim mjestima za odmor, mir i kontemplaciju te prostranim površinama za igru i društvenu razonodu (Schneider 1929). U tom se razdoblju razvija i romantičarski pejzažni stil, obilježen nepravilnim oblicima, prirodnim vizurama i bogatom vegetacijom, a istodobno se uvodi velik broj egzotičnih vrsta koje mijenjaju dendrološku strukturu europskih gradova. Kako ističu Säumel i dr. (2010), povijesni perivoji iz 19. stoljeća oblikovani su u kontekstu snažnog transnacionalnog protoka ideja, stilova i biljnog materijala, pri čemu su egzotične vrste činile znatan udio ukupnih sadnji. Europski gradovi poput Beča, Londona, Frankfurta i Pariza razvijaju sustave javnih perivoja koji odražavaju nove urbanističke koncepcije, stvarajući prostore u kojima se kulturni identitet grada isprepliće s bioraznolikošću. U tom se razdoblju perivoji afirmiraju kao gradotvorni javni prostori (Obad Šćitaroci 1992, Bojanić Obad Šćitaroci i Obad Šćitaroci 2004) koji, uz estetske i rekreacijske, preuzimaju i edukacijske funkcije.

Slični procesi odvijali su se i u Hrvatskoj, osobito u Zagrebu, koji u prvoj polovici 19. stoljeća doživljava intenzivan urbanistički razvoj. Temelji bogate i kvalitetne vrtne i perivojne umjetnosti 19. stoljeća nastaju još u 18. stoljeću (Obad Šćitaroci 1993) kad su nastupila mirnija vremena bez prijetnji od turskih napada, pri čemu dolazi do snažnog prodora srednjoeuropskog stila (Dobronić 1972). Tada se grad širi prema istoku i sjeveru, a uz nekadašnje utvrde nastaje pojas vrtova i perivoja koji su oblikovali vizualni identitet povijesne jezgre. Kako ističe Horvatić (1997), Zagreb je u tom razdoblju posjedovao iznimno razvijenu vrtno-perivojnu kulturu, usporedivu sa srednjoeuropskim glavnim gradovima, s nizom aristokratskih, gospodskih i kaptolskih vrtova uređenih u engleskom pejzažnom stilu. Ti su vrtovi bili obilježeni egzotičnim drvećem i grmljem, cvjetnim gredicama, staklenicima, oranžerijama, sjenicama, skulpturama i vodenim elementima, a njihova je estetika naglašavala iznenađenje, promjenjivost pogleda i sklad između arhitekture i prirodnih elemenata. Ova razvijena vrtno-perivojna tradicija stvorila je temelje za kasniji razvoj javnih gradskih perivoja u Zagrebu.

Među povijesnim perivojima Zagreba – poput perivoja na Gornjem gradu, perivoja na Rokovu brdu, perivoja Maksimir i Lenucijeve potkove – posebno se ističe Ribnjak, koji je sačuvan do danas, premda u znatno izmijenjenom obliku. Prostor perivoja Ribnjak ima dugu i slojevitu povijest (Sertić

Slika 1. Prikaz povijesnog razvoja prostora današnjeg perivoja Ribnjak od 14. do 19. stoljeća: 1. Prikaz prostora današnjeg perivoja Ribnjak u 14. stoljeću, crtano prema Arbutini (1996); 2. Prikaz prostora današnjeg perivoja Ribnjak 1813. godine, crtano prema položajnom nacrtu inženjera Luke Domitrovića (Gostl 1994); 3. Prikaz prostora današnjeg perivoja Ribnjak prema povijesnim opisima perivoja iz 1830-ih, crtano prema Arbutini (1996). Legenda: 1. Katedrala; 2. Gospodarski objekti biskupskog posjeda; 3. Vrtlarova kuća; 4. Sjenica.

Figure 1 Historical development of the present-day Ribnjak Park area from the 14th to the 19th century: 1. Reconstruction of the present-day Ribnjak Park area in the 14th century, drawn according to Arbutina (1996); 2. Reconstruction of the present-day Ribnjak Park area in 1813, drawn according to the site plan by engineer Luka Domitrović (Gostl 1994); 3. Reconstruction of the present-day Ribnjak Park area based on historical descriptions of the park from the 1830s, drawn according to Arbutina (1996). Legend: 1. Cathedral; 2. Auxiliary buildings of the Bishop's estate; 3. Gardener's house; 4. Garden pavilion.

Slika 2. Prikaz povijesnog razvoja prostora današnjeg perivoja Ribnjak od 1864. do 1946. godine: 4. Prikaz prostora današnjeg perivoja Ribnjak, crtano prema katastarskoj izmjeri iz 1864. godine (Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu); 5. Prikaz prostora današnjeg perivoja Ribnjak, crtano prema Nacrtu Grada Zagreba iz 1934. – 1935. godine (Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu); 6. Prikaz projekta za preuređenje perivoja Ribnjak, crtano prema projektu arhitekta Zvonimira Fröhlicha iz 1946. godine (Fröhlich 1952). Legenda: 1. Katedrala; 2. Gospodarski objekti biskupskog posjeda; 3. Vrtlarova kuća; 4. Sjenica; 5. Paviljon biskupske oranžerije; 6. Kapela sv. Ivana Nepomuka; 7. Zgrada nekadašnjeg Pionirskog doma (danas Centar mladih Ribnjak); 8. Dječje igralište; 9. Bazen za stariju djecu; 10. Voda za piće.

Figure 2 Historical development of the present-day Ribnjak Park area from 1864 to 1946: 4. Reconstruction of the present-day Ribnjak Park area based on the 1864 site plan (Digital Collection of the National and University Library in Zagreb); 5. Reconstruction of the present-day Ribnjak Park area based on the Plan of the City of Zagreb from 1934–1935 (Digital Collection of the National and University Library in Zagreb); 6. Reconstruction of the Ribnjak Park redesign project based on the plan by architect Zvonimir Fröhlich from 1946 (Fröhlich 1952). Legend: 1. Cathedral; 2. Auxiliary buildings of the Bishop's estate; 3. Gardeners house; 4. Garden pavilion; 5. Pavilion of the Bishop's orangery; 6. Chapel of St. John of Nepomuk; 7. Youth Center building; 8. Playground; 9. Swimming pool for older children; 10. Drinking fountain.

1957, Arbutina 1996, Horvatić 1997, Knežević 2010). Prvi put se spominje 1093. godine kao „predio u blizini stolne crkve s ribnjakom". Od srednjeg vijeka pa sve do početka 19. stoljeća (Slika 1 – Prikaz 1 i 2) prostor današnjeg perivoja Ribnjak bio je promjenjiv vodeni i močvarni krajolik, u kojem se tijekom različitih razdoblja bilježi postojanje jednog, dvaju ili čak triju ribnjaka. Ti su ribnjaci služili kao dio kaptolskog obrambenog sustava, ali su vremenom zapušteni i pretvoreni u močvare, povremeno presušene površine obrasle šašem i šikarjem. Godine 1830. biskup Aleksandar Alagović započinje preobrazbu tog prostora (Slika 1 – Prikaz 3) prema nacrtima arhitekta i vrtlara Leopolda Klingspögla (Dobronić 1972, 1987). Prema povijesnom opisu objavljenom 1831. koji je napravio hortikulturni stručnjak Mihovil Kunić (Dobronić 1987, Gostl 1994, Arbutina 1996), Ribnjak je uređen kao „moderan i ukusan engleski perivoj", pri čemu su slikovite vizure prema kaskadno postavljenim jezercima, egzotičnoj vegetaciji i slobodno modeliranom reljefu činile jedinstvenu romantičarsku prostornu kompoziciju. Osnovna koncepcija perivoja bila je određena valovitim terenom koji se spuštao sa sjevera prema jugu. Na sjevernom dijelu podignut je umjetni brežuljak s crnogoricom i malom glorijetom, dok je sustav podzemnih kanala napajao tri jezerca smještena u kaskadnom nizu. Uz vodene elemente nalazile su se biljne plohe, odmorišna mjesta, staklenici, vrtlarska kućica, skulpture i ostali rekviziti romantičarskih perivoja, što je Ribnjak činilo jednim od najreprezentativnijih hortikulturnih ostvarenja u Zagrebu toga vremena. Sačuvani tlocrti ne prikazuju perivoj u njegovom prvobitnom obliku. Katastarska izmjera iz 1864. godine prikazuje tek jedno jezerce na jugu i kanale koji vode do njega (Slika 2 – Prikaz 4), a može se vidjeti kako se sjeverni dio današnjeg prostora Ribnjaka koristio za povrtnjake kanoničkih kurija. Perivoj je u početku imao polujavni karakter.

Tijekom druge polovice 19. i čitavog 20. stoljeća Ribnjak prolazi kroz niz transformacija koje mijenjaju njegov izvorni izgled i funkciju (Arbutina 1996, Horvatić 1997, Knežević 2010). Već sredinom 19. stoljeća počinje postupno nestajanje jezercā, ponajprije zbog promjena u vodnom režimu i regulaciji potoka Medveščak, čime se gubi jedan od najvažnijih elemenata romantičarskog krajobraza. Dio perivoja smanjuje se zbog urbanističkih zahvata i izgradnje nove ulice Ribnjak, a na mjestu južnog jezerca formira se današnji Langov trg. Krajem 19. stoljeća perivoj gubi dio svoje hortikulturne opreme, a pojedini elementi – poput staklenika, vrtlarske kućice i dijela ukrasnih struktura – nestaju ili propadaju.

U prvoj polovici 20. stoljeća perivoj ulazi u razdoblje zapuštenosti, što je vidljivo u opisima iz tog vremena (Knežević 2010): „Staze zarastaju, travnjaci se ne održavaju, a dio starog drveća ostaje bez sustavne njege". Stanje se dodatno

pogoršava zbog postavljanja vojnih baraka i bunkera, pri čemu je u sjevernom dijelu perivoja posječeno gotovo svo drveće, a prijašnja modelacija terena znatno narušena, odnosno poravnata. Takvo stanje opisuje arhitekt Fröhlich (1952) kome je bio dan zadatak ponovnog uređenja perivoja za javno korištenje. Projektom iz 1945. (Slika 2 – Prikaz 6) nastojalo se zadržati pejzažni karakter prostora iako u znatno reduciranijem obliku, bez većih vodenih površina i brojnih elemenata romantičarskog perivoja koji su bili prisutni 1830-ih godina. Prostorni kontinuitet nastojao se zadržati rasporedom drveća, prirodnim oblikovanjem terena te slobodnim postavljanjem pješačkih puteva bez strogih linija. Perivoju su pripojene površine nekadašnjih povrtnjaka, dok su nove potrebe grada rezultirale uređenjem dječjeg igrališta u njegovu središnjem dijelu. Ipak, zadržava se dio povijesnog reljefa i starog drveća, čime se čuva kontinuitet dendrološke strukture. U drugoj polovici 20. stoljeća perivoj se dodatno mijenja u skladu s potrebama lokalne zajednice: uvode se skulpture i novi sadržaji, dok se izvorni romantičarski karakter postupno gubi, ali ostaje prepoznatljiv u fragmentima – u starim krošnjama, reljefu terena i pojedinim vizurama prema Kaptolu.

Perivoj Ribnjak danas (Slika 3) predstavlja jedan od najstarijih i najvažnijih zagrebačkih perivoja, s izrazito slojevitom povijesnom i dendrološkom strukturom. Njegova važnost proizlazi iz kombinacije kulturno-povijesne vrijednosti, prostorne uloge u povijesnoj jezgri grada i bogate dendroflore koja čuva tragove gotovo dva stoljeća hortikulturnih promjena. Važno je pritom naglasiti da je vegetacija kao osnovni element perivojne umjetnosti ograničenog životnog vijeka (Schneider 1929, Obad Šćitaroci 1987), pa perivoji bez odgovarajuće njege postupno gube biljni fond, a time i svoj izvorni identitet. Upravo zbog toga preostali primjerci drveća i grmlja postaju svjedoci povijesnih uređenja i najvažniji izvori za njihovo istraživanje. Za Ribnjak ne postoji sačuvan popis biljaka korištenih pri njegovu oblikovanju 1930-ih godina, a u najstarijim opisima Mihovila Kunića (Sertić 1958, Dobronić 1987) spominju se tek skupine egzotičnog drveća, crnogorice i jablana te zadržana stara stabla topola. U kasnijim opisima Fröhlich (1952) navodi da se u južnom dijelu perivoja nalazilo staro drveće divljeg kestena, javora, jasena, platana, akacija (bagrema), žalosnih vrba te skupine crnogorice, među kojima su se isticali soliteri libanonskog cedra i tise. Sustavna dendrološka inventarizacija Ribnjaka provedena je tek sredinom 20. stoljeća, kada je zabilježen popis drvenastih svojti iz razdoblja 1956. – 1957. (Sertić 1958). Stoga je cilj ovoga rada bio inventarizirati drvenaste svojte perivoja Ribnjak te usporediti sadašnje stanje s povijesnim podacima, kako bi se bolje razumjele dugoročne promjene u sastavu dendroflore i uloga koju povijesni perivoji imaju u očuvanju urbane bioraznolikosti.

Slika 3. Današnje stanje perivoja Ribnjak, izrađeno prema Hrvatskoj osnovnoj karti (GeoPortal Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka) i satelitskoj snimci (Google Earth). Legenda: 1. Katedrala; 2. Gospodarski objekti biskupskog posjeda; 3. Vrtlarova kuća; 4. Sjenica; 5. Paviljon biskupske oranžerije; 6. Kapela sv. Ivana Nepomuka; 7. Zgrada nekadašnjeg Pionirskog doma (danas Centar mladih Ribnjak); 8. Dječje igralište; 9. Bazen za stariju djecu; 10. Voda za piće; 11. Replika rimskog nadgrobnog spomenika Egnatuleja Florentina; 12. Brončani odljev Brijunski akt Antuna Augustinčića; 13. Spomenik Ivanu Goranu Kovačiću Vojina Bakića.

Figure 3 Present-day layout of the Ribnjak Park, drawn using the Croatian Base Map (Geoportal of the Zagreb Spatial Data Infrastructure) and Google Earth satellite imagery. Legend: 1. Cathedral; 2. Auxiliary buildings of the Bishop's estate; 3. Gardeners house; 4. Garden pavilion; 5. Pavilion of the Bishop's orangery; 6. Chapel of St. John of Nepomuk; 7. Youth Center building; 8. Playground; 9. Swimming pool for older children; 10. Drinking fountain; 11. Replica of the Roman funerary monument of Egnatuleius Florentinus; 12. Bronze sculpture Brijunski akt by Antun Augustinčić; 13. Monument to Ivan Goran Kovačić by Vojin Bakić.

MATERIJALI I METODE

MATERIAL AND METHODS

Područje istraživanja

Study Area

Istraživanje je provedeno u perivoju Ribnjak, smještenom u središnjem dijelu grada Zagreba uz istočne zidine Kaptola. Perivoj zauzima površinu od približno 4,67 ha. Grad Zagreb nalazi se u području umjerene kontinentalne klime s toplim ljetima, hladnim zimama i ravnomjernom raspodjelom oborina tijekom godine. Prosječna godišnja temperatura iznosi 11,7 °C, a prosječna godišnja količina oborina 881 mm (Ugarković i dr. 2021), pri čemu se najviše padalina javlja početkom ljeta i ujesen. Tijekom zime moguć je snijeg, a kasni proljetni mrazovi nisu rijetkost.

Tlo perivoja je izrazito antropogeno. Djelomično je razvijeno na pseudogleju prisutnom na nižim dijelovima Medvednice, dok je drugi dio nastao isušivanjem nekadašnjih ribnjaka. Tijekom uređenja od 19. stoljeća nadalje u perivoj je dopremana zemlja iz različitih područja (Fröhlich 1952, Dobronić 1987), čime je stvoren heterogeni supstrat pogodan za uzgoj širokog spektra drvenastih svojti.

Terenska istraživanja i determinacija svojti

Field Surveys and Taxa Identification

Inventarizacija drvenastih biljaka provedena je od proljeća 2025. do proljeća 2026. godine. Tijekom terenskog rada zabilježene su sve prisutne svojte, a determinacija je obavljena na temelju morfoloških obilježja dostupnih u vegetativnoj i generativnoj fazi. Posebno su praćeni elementi važni za identifikaciju pojedinih kultivara, poput izgleda cvjetova i vremena cvjetanja. Za svojte koje nije bilo moguće pouzdano odrediti isključivo na terenu, determinacija je dovršena naknadno uz pomoć relevantne dendrološke literature. Uz terenske bilješke izrađena je i baza fotografija najvažnijih morfoloških značajki.

Obrada podataka

Data Processing

Nakon terenskog dijela, svi podaci uneseni su u bazu izrađenu u programu Microsoft Excel. U bazu su naknadno dodane morfološke značajke, pripadnost porodici te prirodna rasprostranjenost za sve determinirane svojte. Od morfoloških značajki analizirana su sljedeća svojstva: habitus, trajnost listova, vrijeme cvjetanja i boja cvjetova. Svojte su prema habitusu razvrstane u tri kategorije: drveće, grmlje i penjačice. Iako ih ubrajamo u grmove, penjačice su izdvojene kao posebna skupina zbog specifičnog načina rasta. Prema trajnosti listova, svojte su klasificirane kao listopadne i vazdazelene. Vrijeme cvjetanja navedeno je po mjesecima prema Idžojtić (2013). Invazivne alohtone vrste određene su prema Idžojtić i Zebec (2006), Boršić i dr. (2008) te Nikolić i dr. (2014). Autohtone svojte provjerene su u odnosu na popis strogo zaštićenih vrsta (Narodne novine 144/13).

Usporedba s povijesnim podacima

Comparison with Historical Records

Radi procjene dugoročnih promjena u sastavu dendroflore, sadašnje stanje uspoređeno je s najranijim dostupnim popisom drvenastih biljaka koji je objavljen 1958. godine (Sertić 1958). Analizirane su promjene u brojnosti svojti, odnosno pojavi novih i nestanku ranije prisutnih vrsta u odnosu na povijesno stanje.

Taksonomska standardizacija

Taxonomic Standardization

Svi znanstveni nazivi standardizirani su prema Plants of the World Online (POWO 2025, Kew Science), koji se temelji na World Checklist of Vascular Plants (WCVP) i slijedi pravila International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Turland i dr. 2018). Pripadnost porodicama definirana je prema POWO (2025). Autori znanstvenih naziva navedeni su prema Brummitt i Powell (1992). Nazivi kultivara određeni su prema Hoffman (2016) i pravilima International Code of Nomenclature for Cultivated Plants (Brickell i dr. 2016).

REZULTATI

RESULTS

Ukupno je u perivoju Ribnjak determinirano 99 svojti drvenastih biljaka (Prilog 1), od čega 72 prirodne svojte, četiri križanaca i 23 kultivara. Od ukupnog broja kultivara, 13 pripada prirodnim vrstama, šest je kultivara križanaca, a četiri kultivara odnose se na ruže. Svojte su raspoređene u 26 porodica (Tablica 1), pri čemu su najzastupljenije Rosaceae (15 svojti), zatim Sapindaceae (12 svojti), Pinaceae (devet svojti), Fabaceae i Oleaceae (svaka s po osam svojti) te Caprifoliaceae (šest svojti). Među rodovima najbrojniji su *Acer* L. (osam svojti) i *Fraxinus* L. (pet svojti), zatim *Aesculus* L., *Berberis* L., *Prunus* L. i *Rosa* L. (svaki s po četiri svojte) te rodovi s po tri svojte: *Catalpa* Scop., *Cornus* L., *Gleditsia* L., *Lonicera* L., *Picea* A.Dietr., *Quercus* L., *Robinia* L. i *Tilia* L. U usporedbi s povijesnim popisom iz razdoblja 1956. – 1957. (Sertić 1958), kada je zabilježeno 113 svojti, vidljivo je smanjenje ukupnog broja svojti. Od svojti zabilježenih prije sedam desetljeća, 58 je potvrđeno i u današnjem popisu, dok su ostale svojte nestale ili su zamijenjene novima tijekom razdoblja između dviju inventarizacija.

Analiza biogeografskog podrijetla dendroflore pokazuje da perivoj Ribnjak ima izrazito visok udio alohtonih vrsta. Od ukupno 72 prirodne vrste, 48 su alohtone, dok je 24 autohtonih. Od alohtonih vrsta dvije su invazivne: obični pajasen (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle) i obični bagrem (*Robinia pseudoacacia* L.). Među autohtonim vrstama zabilježena je jedna strogo zaštićena prema Zakonu o zaštiti prirode – obična tisa (*Taxus baccata* L.).

Prema habitusu, u perivoju dominiraju stabla, kojih je zabilježeno 63 svojti, dok je 30 svojti grmolikog rasta; četiri svojte mogu rasti kao stablo ili grm, a zabilježene su i dvije penjačice. Među stablima najbrojniji su javor klen (*Acer campestre* L.), javor mliječ (*Acer platanoides* L.), obični jasen (*Fraxinus excelsior* L.), lipe (*Tilia* spp.) te obična smreka (*Picea abies* (L.) H.Karst.) i zelena duglazija (*Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco var. *menziesii*). Među grmovima najzastupljenija je tatarska kozokrvina (*Lonicera tatarica* L.), zatim bijeli biserak (*Symphoricarpos albus* (L.) S.F.Blake), dok su od ostalih brojnijih grmova zabilježeni obična lijeska (*Corylus avellana* L.) i obični pajasmin (*Philadelphus coronarius* L.). U perivoju je također prisutan i veći broj grmova i stabala obične tise.

Prema trajnosti listova, u perivoju Ribnjak zabilježeno je 79 listopadnih svojti i 20 vazdazelenih svojti. Analiza boja cvjetova pokazuje da u dendroflori prevladavaju bijeli cvjetovi, zabilježeni u 17 svojti, među kojima se ističu rodovi *Prunus*, *Philadelphus* L., *Spiraea* L., *Cornus*, *Catalpa* i *Aesculus*. Ružičasti cvjetovi prisutni su u 11 svojti (rodovi: *Aesculus*, *Crataegus* L., *Kolkwitzia* Graebn., *Lonicera*, *Magnolia* Plum. ex L., *Prunus*, *Robinia*, *Rosa*, *Spiraea*), uglavnom ukrasnih grmova i kultivara, dok su žuti cvjetovi zabilježeni u deset svojti, uključujući rodove *Forsythia* Vahl i *Berberis*. Uz njih, prisutne su i svojte s cvjetovima žućkasto-bijele (četiri svojte) te žućkasto-zelene (šest svojti) nijanse. Crveni cvjetovi javljaju se u tri svojte (rodovi: *Acer*, *Aesculus*, *Chaenomeles* Lindl.), dok je zelena boja cvjetova zabilježena za jednu vrstu – tulipanovac (*Liriodendron tulipifera* L.). Za vrste bez dekorativne cvatnje (47 svojta) boja cvjetova nije analizirana.

Vrijeme cvjetanja pokazuje jasnu koncentraciju u razdoblju od ožujka do lipnja. Rano proljeće (ožujak – travanj) obilježavaju vrste, križanci i kultivari poput *Forsythia* × *intermedia* Zabel., *Berberis thunbergii* DC., *Chaenomeles japonica* (Thunb.) Lindl. ex Spach, *Magnolia* × *soulangeana* 'Alexandrina' i dijela rodova *Prunus* i *Acer*. Vrste koje cvjetaju u travnju i svibnju, poput *Crataegus laevigata* (Poir.) DC., *Spiraea* × *vanhouttei* (Briot) Zabel, *Philadelphus coronarius* L. i *Robinia pseudoacacia*, osiguravaju kontinuitet dekorativnosti u kasnijem dijelu proljeća. Manji broj svojti cvjeta u

Tablica 1. Struktura dendroflore perivoja Ribnjak prema porodicama i pripadajućim taksonomskim, biogeografskim i funkcionalnim kategorijama.
Table 1 Structure of the dendroflora of Ribnjak Park by families and associated taxonomic, biogeographical and functional categories.

Porodica *Family*	**Svojte** *Taxa*	**Rodovi** *Genera*	**Autohtone vrste** *Native species*	**Alohtone vrste** *Nonnative species*	**Kultivirane svojte** *Cultivated taxa*	**Stabla** *Trees*	**Grmovi** *Shrubs*	**Stabla/grmovi** *Trees/Shrubs*	**Penjačice** *Climbers*	**Listopadne svojte** *Deciduous taxa*	**Vazdazelene svojte** *Evergreen taxa*
Altingiaceae	1	1		1		1				1	
Araliaceae	1	1	1						1		1
Berberidaceae	4	1		3	1		4			2	2
Betulaceae	5	4	4	1		4	1			5	
Bignoniaceae	3	1		3		3				3	
Cannabaceae	2	1	1	1		2				2	
Caprifoliaceae	6	3		5	1		6			5	1
Cephalotaxaceae	1	1		1			1				1
Cornaceae	3	1	2	1			2	1		3	
Cupressaceae	2	2		1	1	1	1				2
Fabaceae	8	3		4	4	8				8	
Fagaceae	5	2	2	2	1	5				5	
Hydrangeaceae	1	1		1			1			1	
Juglandaceae	2	1		2		2				2	
Magnoliaceae	2	2		1	1	2				2	
Malvaceae	3	1	3			3				3	
Oleaceae	8	3	2	3	3	5	2	1		8	
Pinaceae	9	5	2	7		9					9
Platanaceae	1	1			1	1				1	
Rosaceae	15	6	2	5	8	3	11	1		12	3
Salicaceae	1	1			1	1				1	
Sapindaceae	12	2	3	4	5	12				12	
Simaroubaceae	1	1		1		1				1	
Taxaceae	1	1	1					1			1
Viburnaceae	1	1	1				1			1	
Vitaceae	1	1		1					1	1	
Ukupno *Total*	99	48	24	48	27	63	30	4	2	79	20

ljetnim mjesecima, među kojima se ističu *Catalpa bignonioides* Walter, *Kolkwitzia amabilis* Graebn., *Spiraea japonica* L.f. i *Styphnolobium japonicum* (L.) Schott te kultivari ruža, dok jesensku cvatnju osigurava bršljan – *Hedera helix* L.

RASPRAVA

DISCUSSION

Perivoj Ribnjak predstavlja važan povijesni perivoj u središtu Zagreba u kojem se isprepliću ostaci romantičarskog uređenja iz 19. stoljeća, modernističke intervencije sredine 20. stoljeća i suvremeni perivojni sadržaji. Njegov današnji izgled posljedica je gotovo dva stoljeća hortikulturnih promjena, uključujući nestanak vodenih površina, unošenje novih vrsta i kultivara te spontano širenje pojedinih svojti. Današnji sastav dendroflore Ribnjaka, s ukupno 99 drvenastih svojti, pokazuje da prostor zadržava razinu raznolikosti karakterističnu za povijesne perivoje i trgove u središtu grada (Zebec i dr. 2014, Vidaković i dr. 2020), unatoč dugotrajnoj izloženosti urbanim pritiscima i promjenama u održavanju.

U perivoju danas nalazimo veći broj starijih primjeraka autohtonih jasena, javora i lipa, vrsta koje su česte i u drugim povijesnim perivojima Zagreba i Hrvatske (Bojanić Obad Šćitaroci i Obad Šćitaroci 2004) te Europe (Butenschön i Säumel 2011). Istodobno, na površini perivoja nalazimo i brojne egzotične vrste, što je obilježje perivoja uređenih tijekom 19. stoljeća (Obad Šćitaroci 1992). U tom razdoblju, romantičarski perivoji, poput Trakošćana i Maksimira, oblikovani su kontrastima tamnih masa crnogorice i svjetlijih krošanja bjelogorice, raznolikošću tekstura i oblika krošanja te sadnjom dekorativnih i egzotičnih vrsta koje su naglašavale slikovitost prostora i stvarale prepoznatljive vizure (Obad Šćitaroci i Bojanić Obad Šćitaroci 2010).

Od egzotične bjelogorice, koja se sadila u zagrebačkim perivojima tijekom 19. stoljeća (Ettinger 1899, Obad Šćitaroci 1992, Jurčić i Jakčin Ivančić 2019), a danas je prisutna u perivoju Ribnjak, ističe se niz vrsta porijeklom iz Sjeverne Amerike. Među njima su srebrnolisni javor (*Acer saccharinum* L., koji se u starim popisima iz 19. stoljeća navodi kao *A. dasycarpum* Ehrh.), crveni divlji kesten (*Aesculus pavia* L.), obična katalpa (*Catalpa bignonioides*, sinonimi *Bignonia catalpa* L. i *Catalpa syringifolia* Sims), američki koprivić (*Celtis occidentalis* L.), pensilvanski jasen (*Fraxinus pennsylvanica* Marshall), gledičija ili trnovac (*Gleditsia triacanthos* L.), crni orah (*Juglans nigra* L.), američki likvidambar (*Liquidambar styraciflua* L.), tulipanovac (*Liriodendron tulipifera*) te obični bagrem (*Robinia pseudoacacia*). Uz ove vrste, u perivoju nalazimo i nekoliko starih stabala javorolisne platane (*Platanus* × *hispanica* Münchh.), česte u europskim perivojima 19. stoljeća (Butenschön i Säumel 2011), koja se u starijoj literaturi navodi pod imenom *Platanus acerifolia* (Aiton) Willd. Od azijskih vrsta ističe se japanska sofora (*Styphnolobium japonicum*), posebice u ljetnim mjesecima u vrijeme cvjetanja. Ettinger (1899) navodi da je ova vrsta u 19. stoljeću bila rijetka u zagrebačkim perivojima, a na njegovu popisu pojavljuje se pod nazivom *Sophora japonica* L., uz hrvatski naziv „jartin", koji danas više nije u uporabi. U perivoju je prisutan i stariji primjerak viseće forme iste vrste, kultivar 'Pendula', koji se na starim popisima navodi kao *Sophora pendula* (Lodd. ex Sweet) d'Ounous (Ettinger 1899), zabilježen i na fotografijama u perivoju Ribnjak sredinom prošlog stoljeća (Sertić 1958). Od kultivara karakterističnih za romantičarske perivoje prisutna je i crvena bukva (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea'; sinonimi *Fagus sylvatica* subsp. *sanguinea* (Amo) Arcang., *F. purpurea* (Aiton) Dum.Cours.) te kultivari običnog jasena (*Fraxinus excelsior* 'Diversifolia' i 'Pendula'). U sjevernom i južnom dijelu perivoja nalaze se i stabla žalosne vrbe (*Salix* × *pendulina* f. *salamonii* 'Chrysocoma'), svojte koja je bila neizostavan element romantičarskih kompozicija uz vodene površine. U perivoju su prisutne i dvije skupine starih magnolija (*Magnolia* × *soulangeana* Soul.-Bod.), kultivara 'Alexandrina', koji je u uzgoju od 1835. godine (Hillier i Coombes 2007). Od grmova koje nalazimo u vrtovima i perivojima 19. stoljeća, danas u perivoju Ribnjak zabilježeni su *Berberis thunbergii* te kultivar 'Atropurpurea' iste vrste, zatim sibirski drijen (*Cornus alba* L.), obični pajasmin (*Philadelphus coronarius*), tatarska kozokrvina (*Lonicera tatarica*) te japanska dunjica (*Chaenomeles japonica*).

Prisutnost navedene egzotične bjelogorice potvrđuje kontinuitet hortikulturnih izbora iz 19. stoljeća i povezanost perivoja Ribnjak s krajobraznim trendovima koji su oblikovali Maksimir i druge zagrebačke perivoje. Ipak, o izvornim biljkama korištenima pri prvom oblikovanju perivoja postoji vrlo malo podataka. Najstariji opisi Mihovila Kunića (Sertić 1958, Dobronić 1987) spominju tek skupine egzotičnog drveća, crnogorice i jablana. Tek u kasnijim opisima Fröhlich (1952) navodi da se u južnom dijelu perivoja nalazilo staro drveće divljeg kestena, javora, jasena, platana, bagrema i žalosnih vrba te skupine crnogorice, među kojima su se isticali soliteri libanonskog cedra i tise. Obnova perivoja nakon Drugog svjetskog rata, koju je vodio Zvonimir Fröhlich, temeljila se na očuvanju postojeće dendrološke matrice. Južni dio perivoja, u kojem su se sačuvale stare skupine drveća i soliteri, poslužio je kao referentni uzorak za obnovu znatno oštećenog sjevernog dijela (Fröhlich 1952), čime je osigurana oblikovna dosljednost prostora i kontinuitet povijesnih hortikulturnih izbora.

Posebno mjesto u dendroflori Ribnjaka i danas zauzimaju skupine i pojedinačni primjerci crnogorice, koji su u povijesnim perivojima iz doba romantizma imali važnu ulogu u oblikovanju. Važnost crnogorice u romantičarskim perivojima proizlazila je iz njihove tamne, trajne i monumentalne strukture, koja je stvarala snažan kontrast prema svjetlijoj bjelogorici, davala prostoru alpski karakter, uokvirivala vizure i naglašavala kompozicijske osi (Obad Šćitaroci i Bojanić Obad Šćitaroci 2014). Danas u perivoju nalazimo veći broj primjeraka tise (*Taxus baccata*), inače česte vrste u starim zagrebačkim perivojima (Karavla 2006), ali ugrožene na prirodnim staništima Hrvatske i diljem Europe, pa njihova prisutnost ima i konzervacijsku vrijednost. Ako je išta od stabala posađenih prije gotovo 200 godina u perivoju sačuvano do danas, to su najvjerojatnije upravo primjerci ove vrste. Na fotografiji u članku „Park Ribnjak u Zagrebu – floristički dio" (Sertić 1958) prikazano je soliterno stablo tise velikih dimenzija; isto stablo danas je još prisutno, iako oštećeno i znatno orezano posljednjih godina. U istom članku vidljivo je i staro stablo libanonskog cedra, tada opisano kao jedini primjerak u Zagrebu i okolici; a danas zamijenjeno novim stablom iste vrste. Staro stablo libanonskog cedra je vidljivo i u istoimenom članku Zvonimira Fröhlicha iz 1952. godine (Fröhlich 1952). Osim cedra i brojnih stabala i grmova tise, u perivoju Ribnjak prisutne su i smreke (*Picea abies*, *P. omorika* (Pančić) Purk., *P. pungens* Engelm.), duglazije (*Pseudotsuga menziesii* var. *menziesii* i var. *glauca* (Beissn.) Franco), kavkaske jele (*Abies nordmanniana* (Steven) Spach), borovi (*Pinus nigra* J.F.Arnold, *P. strobus* L.) te impresivan primjerak golemog mamutovca (*Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) J.Buchholz), jednog od dendrološki najznačajnijih egzotičnih stabala u perivoju. Prema dimenzijama stabla na fotografiji iz 1958. godine (Sertić 1958) može se pretpostaviti da je mamutovac zasađen prilikom obnove perivoja nakon Drugog svjetskog rata. Posebnu vrijednost ima i danas rijetka vrsta, koštuničasta patisa (*Cephalotaxus harringtonia* (Knight ex J.Forbes) K.Koch), prisutna uglavnom u starijim perivojima i botaničkim kolekcijama još od ranih 1800-ih godina (Zhang i dr. 2000, Hillier i Coombes 2007). U Ribnjaku je vjerojatno zasađena prilikom obnove perivoja koju je sredinom 20. stoljeća vodio Fröhlich, a u sjevernom dijelu perivoja danas se nalazi ukupno šest primjeraka ove vrste. Sličan je slučaj i s nekoliko starih primjeraka *Juniperus sabina* 'Tamariscifolia', kultivara koji se sadi od davnina (Hillier i Coombes 2007) i prepoznatljiv je po širokom, polegnutom habitusu. Ovaj kultivar, zajedno s virdžinijskom borovicom (*Juniperus virginiana* L.), ubraja se među borovice sađene u perivojima i vrtovima 19. stoljeća (Ettinger 1899, Obad Šćitaroci 1992, Jurčić i Jakčin Ivančić 2019), a njegova prisutnost u Ribnjaku upućuje na kontinuitet sadnje egzotičnih, dugovječnih i reprezentativnih grmova crnogorice u razdoblju obnove perivoja. Skupine crnogorice i danas u perivoju Ribnjak osiguravaju raznolikost tekstura i volumena krošanja (Slika 4) te su važan nositelj prostorne postojanosti tijekom cijele godine.

Osim brojnih vrsta i kultivara karakterističnih za perivoje 19. stoljeća, u perivoju Ribnjak nalazimo i drvenaste biljke koje odražavaju kasnije faze uređenja, osobito nakon Drugog svjetskog rata (Knežević 2010), kada su u perivoj unesene

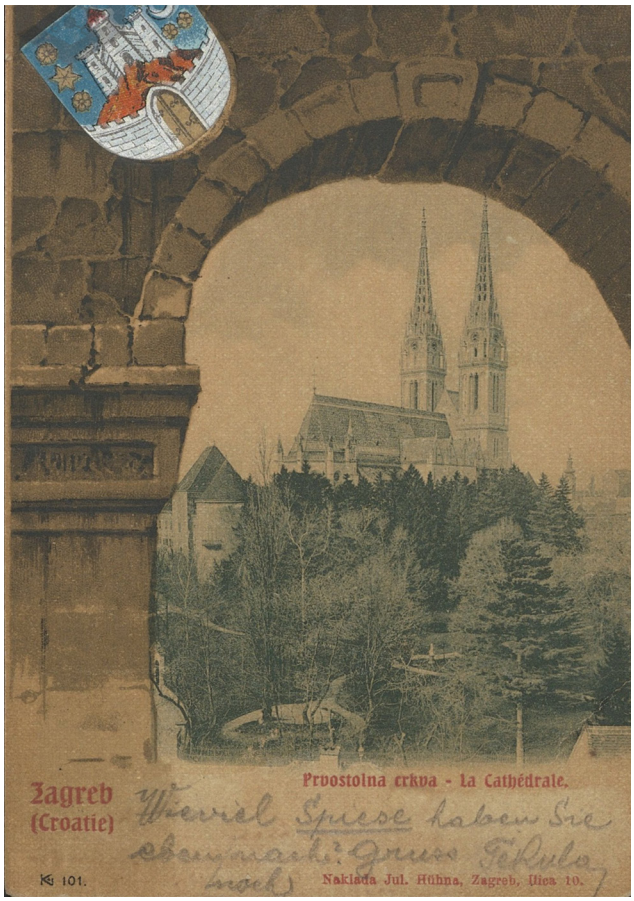

Slika 4. Skupina crnogorice (smreke, duglazije i borovi) s magnolijama u prednjem planu te vizurom prema katedrali kojoj nedostaju dva vrha – jedan srušen u potresu 2020., drugi naknadno uklonjen; fotografija iz 2022. godine.
Figure 4 Conifer group (spruces, Douglas-firs and pines) with magnolias in the foreground and a view toward the cathedral missing its two spires – one collapsed in the 2020 earthquake, the other removed afterwards; photograph taken in 2022.

vrste i kultivari koji su u tom trenutku bili dostupni i koji su bili u skladu s tadašnjim hortikulturnim trendovima. Na popisu iz 1958. (Sertić 1958) vidljivo je da su, unatoč nastojanju da se zadrži povijesni karakter prostora, uneseni i kultivari novijeg datuma, poput različitih borovica. Taj se trend nastavio i kasnije, pa se danas u perivoju nalaze i kultivari poput *Gleditsia triacanthos* 'Sunburst', selekcioniranog 1953. godine, te *Lonicera* × *purpusii* 'Winter Beauty', selekcioniranog 1966. godine (Hillier i Coombes 2007). Usporedimo li popis drvenastih biljaka iz 1958. godine (Sertić 1958) s današnjim stanjem, od tadašnjih 113 svojti danas nalazimo tek 58 svojti s tog povijesnog popisa, dok su ostale nestale ili su zamijenjene novima, što jasno odražava slojevitu povijest i stalne transformacije koje su oblikovale perivoj Ribnjak.

S obzirom na to da je perivoj Ribnjak 26. lipnja 1970. proglašen spomenikom parkovne arhitekture, suvremene obnove i sadnje moraju biti usklađene s propisanim mjerama zaštite. Generalni urbanistički plan Grada Zagreba (2025) naglašava očuvanje dendroflore, povijesnih vizura i oblikovnih elemenata te obnovu temeljenu na povijesnoj matrici i izvornim biljnim vrstama. U praksi to znači da se oštećena ili uklonjena stabla zamjenjuju istom vrstom ili kultivarom, čime se osigurava kontinuitet povijesnog karaktera perivoja. Takav pristup vidljiv je u nizu recentnih zahvata: 170-godišnje stablo običnog jasena zamijenjeno je dvama novim primjercima iste vrste, a libanonski cedar ponovno je prije desetak godina zasađen na mjestu povijesnog solitera zabilježenog na fotografijama iz sredine 20. stoljeća. U središnjem dijelu perivoja, uz dječje igralište, posađene su nove skupine breza, dok su uz zapadne zidove sjevernog dijela zasađene skupine smreka i omorika. U blizini cedra posađena su i dva stabla crvenolisne bukve, kultivara koji je na istom mjestu zabilježen i na starim fotografijama. Ipak, uz planirane sadnje, današnji Ribnjak oblikuju i spontani procesi. Na pojedinim dijelovima razvija se samonikla drvenasta vegetacija, osobito mlada stabla običnog oraha i grmovi crne bazge, dok su prisutne i invazivne vrste poput pajasena (*Ailanthus altissima*) te penjačice *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch., koja se povremeno nekontrolirano širi po vrijednim primjercima starih grmova. Unatoč tim pritiscima, Ribnjak i dalje karakteriziraju brojni soliteri i veliki primjerci drveća, poput čamolikog hrasta (*Quercus palustris* Münchh.), jednog od najljepših primjeraka ove vrste u Zagrebu.

Važno je istaknuti da perivoj Ribnjak nije samo hortikulturni prostor, već i kulturni pejzaž u kojem dendroflora, prostorni elementi i skulpturalni naglasci zajedno oblikuju prepoznatljiv povijesni ambijent (Slika 5). Raznolikost habitusa, od širokih, visećih i stožastih krošanja pa sve do monumentalnih zimi zelenih masa, uz dinamiku cvjetanja od ranog proljeća pa sve do kraja ljeta, osiguravaju razigranost i vizualnu slojevitost tijekom cijele godine. Staze koje vijugaju kroz

Slika 5. Razglednica iz 1914. s prikazom zagrebačke katedrale i perivoja Ribnjak u prvom planu, pogled u smjeru sjeveroistok-jugozapad (Digitalne zbirke Knjižnica grada Zagreba).
Figure 5 Historical postcard from 1914 showing Zagreb Cathedral with Ribnjak Park in the foreground, viewed from the northeast towards the southwest (Digital Collection of the Zagreb City Libraries).

perivoj otvaraju poglede prema skupinama stabala i grmova te otvorenim površinama, dok prostori za sjedenje omogućuju doživljaj sezonskih promjena iz blizine. Fontane i vodeni elementi evociraju povijesni karakter, kao sjećanje na vrijeme kada su se na tom prostoru nalazili pravi ribnjaci, a današnji sadržaji poput dječjih igrališta i klupa nadovezuju se na romantičarske povijesne slojeve, stvarajući ambijent u kojem se prirodna i kulturna komponenta isprepliću. Na kraju, spektakularne vizure koje se otvaraju prema katedrali i okolnim urbanim strukturama dodatno potvrđuju važnost Ribnjaka kao jedinstvenog povijesnog perivoja u središtu Zagreba.

ZAKLJUČCI

CONCLUSIONS

Invetarizacija iz razdoblja 2025. – 2026. utvrdila je prisutnost 99 svojti drvenastih biljaka u perivoju Ribnjak, što je manje u odnosu na povijesni popis iz 1958. godine, kada je zabilježeno 113 svojti. Od tadašnjeg popisa danas je potvrđeno 58 svojti, dok su ostale nestale ili su zamijenjene novima, što jasno pokazuje slojevite promjene koje su oblikovale dendrofloru perivoja kroz vrijeme. Dio vrsta karakterističnih za perivoje 19. stoljeća zadržao se do danas, što potvrđuje kontinuitet povijesnih hortikulturnih izbora.

Današnji Ribnjak oblikuje se kao prostor u kojem se povijesni slojevi prepoznaju kroz dendrološku raznolikost i prostorne elemente poput vijugavih staza, vizura, mjesta za sjedenje, fontana i skulptura. Unatoč gubitku dijela romantičarskog ugođaja, očuvani primjerci drveća i prostorni naglasci potvrđuju Ribnjak kao povijesni i kulturni pejzaž u središtu Zagreba, u kojem se prirodna raznolikost isprepliće s urbanim identitetom grada.

LITERATURA

REFERENCES

- Arbutina, D., 1996: Razvoj kaptolskog vrta Ribnjaka u Zagrebu i planovi za uređenje perivoja. Prostor 4 (2): 253–270.
- Bojanić Obad Šćitaroci, B., M. Obad Šćitaroci, 2004: Gradski perivoji Hrvatske u 19. stoljeću. Šćitaroci, Sveučilište u Zagrebu Arhitektonski fakultet, Zagreb.
- Boršić, I., M. Milović, I. Dujmović, S. Bogdanović, P. Cigić, I. Rešetnik, T. Nikolić, B. Mitić, 2008: Preliminary check-list of invasive alien plant species (IAS) in Croatia. Natura Croatica 17 (2): 55–71.
- Brickell, C.D., C. Alexander, J.J. Cubey, J.C. David, M.H.A. Hoffman, A.C. Leslie, V. Malécot, W.L.A. Hetterscheid, X. Jin (ur.), 2016: International Code of Nomenclature for Cultivated Plants (ICNCP). Ninth Edition. Scripta Horticulturae Number 18, ISHS.
- Brummitt, R.K., C.E. Powell, 1992: Authors of plant names. Royal Botanic Gardens, Kew.
- Butenschön, S., I. Säumel, 2011: Between cultural and ecological processes: historical plant use in communal parks in Berlin, Germany. Journal of Landscape Architecture 6 (1): 54–67. https://doi.org/10.1080/18626033.2011.9723447
- Digitalne zbirke Knjižnica grada Zagreba, https://digitalnezbirke.kgz.hr/?pr=i&id=19741
- Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, https://digitalna.nsk.hr/kartografska/
- Dobronić, L., 1972: Zagrebački vrtovi i parkovi u devetnaestom stoljeću. Kaj: časopis za kulturu i prosvjetu 5 (7/8): 76–89.
- Dobronić, L., 1987: Nastanak parka Ribnjak u zamahu romantike. Hortikultura 54 (1–2): 17–24.
- Ettinger, J., 1899: Pregled drveća i grmlja od osobite vrsti, koje raste u perivoju Maksimiru. Šumarski list 13 (3): 112–119.
- Fröhlich, Z., 1952: Park Ribnjak u Zagrebu. Arhitektura: časopis za arhitekturu, urbanizam i primijenjenu umjetnost 5: 36–42.
- Generalni urbanistički plan Grada Zagreba (GUP), 2025, https://zagreb.hr/generalni-urbanisticki-plan-grada-zagreba-gup/89066
- GeoPortal Zagrebačke infrastrukture prostornih podataka, https://geoportal.zagreb.hr/Karta
- Gostl, I., 1994: Zagrebački perivoji i promenade: nostalgičan pogled u prošlost. Školska knjiga, Zagreb.
- Hillier, J., A. Coombes (ur.), 2007: The Hillier manual of trees and shrubs. A David and Charles Books, Cincinnati.
- Hoffman, M.H.A., 2016: List of names of woody plants. International standard ENA 2016–2020. Naktuinbouw, Roelofarendsveen.
- Horvatić, F., 1997: Vrtovi i perivoji grada Zagreba u prvoj polovici 19. stoljeća. Život umjetnosti 59 (1): 108–115.
- Idžojtić, M., M. Zebec, 2006: Rasprostranjenost pajasena (*Ailanthus altissima* (Mill.) Swinge) i širenje invazivnih drvenastih neofita u Hrvatskoj. Glasnik za šumske pokuse pos. izd. 5: 315–323.
- Idžojtić, M., 2013: Dendrologija – Cvijet, češer, plod, sjeme. Sveučilište u Zagrebu Šumarski fakultet, Zagreb.
- Jurčić, I., M. Jakčin Ivančić, 2019: Florni sastav pojedinih vrtova sjeverozapadne Hrvatske iz prve polovice 19. stoljeća (Prilog obnovi povijesnih perivoja u Hrvatskoj). Kaj 52 (1–2): 69–109.
- Karavla, J., 2006: Dendrološke karakteristike zelene potkove grada Zagreba s prijedlogom obnove njezinoga istočnog dijela. Šumarski list 130 (1–2): 31–40.
- Knežević, S., 2010: Ribnjak - perivoj podno katedrale. Zagreb moj grad 30: 9–13.
- Narodne novine 144/13: Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama.
- Nikolić, T., B. Mitić, I. Boršić, 2014: Flora Hratske – Invazivne biljke. ALFA, Zagreb.
- Obad Šćitaroci, M., 1987: Izvori za proučavanje starih perivoja. Hortikultura 54 (1–2): 25–29.
- Obad Šćitaroci, M., 1992: Hrvatska parkovna baština – zaštita i obnova. Školska knjiga, Zagreb.
- Obad Šćitaroci, M., 1993: Dvorci i perivoji Hrvatskog zagorja. Školska knjiga, Zagreb.
- Obad Šćitaroci, M., B. Bojanić Obad Šćitaroci, 2010: A romantic manor park: Trakošćan, Croatia. Studies in the History of Gardens & Designed Landscapes 30 (2): 115–123.
- Obad Šćitaroci, M., B. Bojanić Obad Šćitaroci, 2014: Public parks in Croatia in the 19th century within a European context. Annales: Series historia et sociologia 24 (1): 95–112.
- POWO, 2025: Plants of the World Online. Royal Botanic Gardens, Kew. Dostupno na: https://powo.science.kew.org
- Säumel, I., I. Kowarik, S. Butenschön, 2010: Green traces from past to future: The interplay of culture and ecological processes in European historical parks. Acta Horticulturae 881: 933–938. https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2010.881.156
- Schneider, A., 1929: Perivoji vrtovi i šetališta u starom Zagrebu. Narodna starina: nepovremeni časopis za povijest kulture i etnografiju južnih Slovjena 20: 149–190.
- Sertić, R., 1957: Park Ribnjak u Zagrebu. Hortikultura 3 (jesen): 85–92.
- Sertić, R., 1958: Park Ribnjak u Zagrebu – (floristički dio). Hortikultura 4 (3–4): 22–29.
- Turland, N.J., J.H. Wiersema, F.R. Barrie, W. Greuter, D.L. Hawksworth, P.S. Herendeen, S. Knapp, W.-H. Kusber, D.-Z. Li, K. Marhold, T.W. May, J. McNeill, A.M. Monro, J. Prado, M.J. Price, G.F. Smith (ur.), 2018: International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China, July 2017. Regnum Vegetabile 159. Glashütten: Koeltz Botanical Books. https://www.iapt-taxon.org/nomen/main.php./
- Ugarković, D., M. Matijević, I. Tikvić, K. Popić, 2021: Neka obilježja klime i klimatskih elemenata na području grada Zagreba. Šumarski list 145 (9–10): 479–488. https://doi.org/10.31298/sl.145.9-10.6
- Vidaković, A., M. Idžojtić, T. Megyery, D. Turk, I. Poljak, 2020: Park kralja Petra Krešimira IV. u Zagrebu – drvenaste biljke. Šumarski list 144 (9–10): 475–484. https://doi.org/10.31298/sl.144.9-10.4

- Zebec, M., M. Idžojtić, D. Kajba, I. Poljak, 2014: Urban trees as mediators of social interaction in the historical parks of Zagreb, Croatia. U (Konijnendijk van den Bosch, C., J. Östberg, ur.): Programme and Abstract Book of the International Conference on Urban Tree Diversity, Alnarp, Sweden, 16–18 June, 2014, pp 85–86.
- Zhang, D., M.A. Dirr, R.A. Price, 2000: Discrimination and genetic diversity of *Cephalotaxus* accessions using AFLP markers. Journal of the American Society for Horticultural Science 125 (4): 404–412.

SUMMARY

Historic parks in European urban environments have multiple values: they serve as hotspots of biodiversity, spaces of historical and cultural significance, sites of horticultural experimentation, and important elements in shaping urban identity. The city of Zagreb inherits a series of such parks created in the 19th century, among which Ribnjak, located beneath the cathedral, occupies a special place. Its present appearance has been shaped over nearly two centuries of change – from a romantic landscape with water surfaces, through modernist interventions after World War II, to contemporary uses.

In 19th-century parks, plants were important design elements, transforming space into an idealized natural landscape that combined aesthetic beauty, botanical enthusiasm for exotic species, and social prestige. Because of this important role of plants, a woody plant inventory of Ribnjak Park was conducted from spring 2025 to spring 2026.

A total of 99 taxa were recorded, dominated by trees, with a smaller number of shrubs and climbers. Although deciduous species prevail, evergreen plants, particularly conifers, ensure continuity during winter months. Notable among them are specimens of yew, a species of historical and conservation importance.

Biogeographical analysis revealed a high proportion of non-native taxa, a characteristic feature of parks designed in the 19th century. Comparison with the 1958 list, which recorded 113 taxa, confirmed 58 taxa and indicated losses in woody flora over the past decades. At the same time, several species planted in Zagreb's parks and gardens during the 19th century remain present today, including individual solitaires and groups of old trees, demonstrating the long-term continuity of historical horticultural choices. The diversity of woody plants shapes ambiences and vistas that complement the spatial elements of the park. Paths, resting areas, flower beds, meadows, and sculptures together create a layered spatial experience, while views toward the cathedral reinforce Ribnjak as a cultural landscape. Ribnjak Park thus emerges as a space where historical continuity, plant diversity, and spatial elements intertwine to form a recognizable historic environment of Zagreb.

Keywords: historic parks, dendroflora, urban biodiversity, non-native species, woody plant inventory, 19th-century garden art, romantic landscape park, park heritage

Prilog 1. Popis drvenastih svojti u perivoju Ribnjak iz razdoblja 1956.–1957. (Sertić 1958) i sadašnje stanje 2026. godine. U zagradama su navedeni znanstveni nazivi (sinonimi) pod kojima se pojedine svojte navode u povijesnom popisu (Sertić 1958).
Appendix 1 List of woody taxa in Ribnjak Park according to the 1956–1957 inventory (Sertić 1958) and the current state in 2026. Scientific names (synonyms) under which individual taxa are listed in Sertić (1958) are provided in parentheses.

Svojta *Taxon*	**Porodica** *Family*	**Hrvatski naziv** *Common name*	**1958.**	**2026.**
Abies concolor (Gordon) Lindl. ex Hildebr.	Pinaceae	koloradska jela, dugoigličasta jela	+	
Abies nordmanniana (Steven) Spach	Pinaceae	kavkaska jela		+
Acer campestre L.	Sapindaceae	javor klen, poljski javor, klen	+	+
Acer negundo L.	Sapindaceae	negundovac, pajavac, jasenoliki javor	+	
Acer palmatum Thunb.	Sapindaceae	dlanolisni javor, dlanastolisni javor, lepezasti javor		+
Acer palmatum 'Atropurpureum' (*A. palmatum* var. *atropurpureum*)	Sapindaceae	kultivar 'Atropurpureum' dlanolisnog javora	+	+
Acer platanoides L.	Sapindaceae	javor mliječ, mliječ	+	+
Acer platanoides 'Crimson King'	Sapindaceae	kultivar 'Crimson King' javora mliječa		+
Acer platanoides 'Schwedleri' (*A. platanoides* var. *schwedleri* K.Koch)	Sapindaceae	kultivar 'Schwedleri' javora mliječa	+	
Acer pseudoplatanus L.	Sapindaceae	gorski javor		+
Acer pseudoplatanus 'Atropurpureum'	Sapindaceae	kultivar 'Atropurpureum' gorskog javora		+
Acer saccharinum L.	Sapindaceae	srebrnolisni javor	+	+
Acer tataricum subsp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. (*A. ginnala* Maxim.)	Sapindaceae	kineski javor	+	
Aeaculus × *carnea* Zeyh.	Sapindaceae	ružičasti divlji kesten		+
Aeaculus × *carnea* 'Briotii'	Sapindaceae	kultivar 'Briotii' ružičastog divljeg kestena		+
Aesculus hippocastanum L.	Sapindaceae	obični divlji kesten, divlji kesten	+	+
Aesculus pavia L.	Sapindaceae	crveni divlji kesten, crveni kesten	+	+
Ailanthus altissima (Mill.) Swingle (*A. glandulosa* Desf.)	Simaroubaceae	pajasen, obični pajasen, žljezdasti pajasen, kiselo drvo, Božje drvo, divlji orah	+	+
Berberis aquifolium Pursh (*Mahonia aquifolium* (Pursh) Nutt.)	Berberidaceae	obična mahonija, oštrolisna mahonija	+	+
Berberis francisci-ferdinandi C.K.Schneid.	Berberidaceae		+	
Berberis julianae C.K.Schneid.	Berberidaceae	Julijanina žutika	+	+
Berberis thunbergii DC.	Berberidaceae	Thunbergova žutika	+	+
Berberis thunbergii 'Atropurpurea' (*B. thunbergii* var. *atropurpurea* Chenault)	Berberidaceae	kultivar 'Atropurpurea' Thunbergove žutike	+	+
Berberis vulgaris L.	Berberidaceae	obična žutika, breberika	+	

Svojta *Taxon*	**Porodica** *Family*	**Hrvatski naziv** *Common name*	**1958.**	**2026.**
Betula pendula Roth. (*B. verrucosa* Ehrh.)	Betulaceae	obična breza	+	+
Buxus sempervirens L.	Buxaceae	obični šimšir	+	
Caragana arborescens Lam.	Fabaceae	sibirska karagana	+	
Carpinus betulus L.	Betulaceae	obični grab	+	+
Catalpa bignonioides Walter	Bignoniaceae	obična katalpa	+	+
Catalpa ovata G.Don	Bignoniaceae	kineska katalpa		+
Catalpa speciosa Warder ex Teas	Bignoniaceae	srcolisna katalpa		+
Cedrus libani A.Rich.	Pinaceae	libanonski cedar	+	+
Celtis australis L.	Cannabaceae	obični koprivić, košćela, ladonja		+
Celtis occidentalis L.	Cannabaceae	američki koprivić		+
Cephalotaxus harringtonii (Knight ex J.Forbes) K.Koch	Cephalotaxaceae	koštuničasta patisa	+	+
Cercis siliquastrum L.	Fabaceae	obično Judino drvo, judić	+	
Chaenomeles japonica (Thunb.) Lindl. ex Spach (*Cydonia japonica* (Thunb.) Pers.)	Rosaceae	japanska dunjica, japanska dunja	+	+
Chaenomeles speciosa (Sweet) Nakai	Rosaceae	kineska dunjica, kineska dunja		+
Cornus alba L.	Cornaceae	sibirski drijen		+
Cornus mas L.	Cornaceae	drijen	+	+
Cornus sanguinea L.	Cornaceae	svib		+
Cornus sericea 'Flaviramea' (*C. stolonifera* var. *flaviramea* (Späth ex Koehne) Rehder)	Cornaceae	kultivar 'Flaviramea' svilenastog drijena	+	
Corylus avellana L.	Betulaceae	obična lijeska	+	+
Corylus colurna L.	Betulaceae	medvjeđa lijeska, div-lijeska		+
Corylus maxima 'Purpurea' (*C. avellana* var. *purpurea* Loudon)	Betulaceae	crvena lijeska	+	
Cotoneaster adpressus Bois (*C. adpressus* var. *praecox* (M.Vilm. ex Bois et Berthault) Bois et P.Berthault)	Rosaceae		+	
Crataegus × *media* 'Crimson Cloud'	Rosaceae	kultivar 'Crimson Cloud' gloga		+
Crataegus × *media* 'Paul's Scarlet' (*C. monogyna* var. *kermesina plena*)	Rosaceae	kultivar 'Paul's Scarlet' gloga	+	
Crataegus laevigata (Poir.) DC. (*C. oxyacantha* Thuill.)	Rosaceae	obični glog	+	+
Dasiphora fruticosa 'Friedrichsenii' (*Potentilla friedrichsenii* Späth ex C.K.Schneid.)	Rosaceae	kultivar 'Friedrichsenii' grmastog petoprsnika	+	

Svojta *Taxon*	**Porodica** *Family*	**Hrvatski naziv** *Common name*	**1958.**	**2026.**
Deutzia gracilis Siebold et Zucc.	Hydrangeaceae	vitka deucija, nježna dojcija	+	
Euonymus fortunei (Turcz.) Hand.-Mazz.	Celastraceae	Fortuneova kurika	+	
Fagus sylvatica 'Atropunicea' (*F. sylvatica* var. *purpurea* W.T.Aiton)	Fagaceae	crvena bukva	+	+
Fagus sylvatica L.	Fagaceae	obična bukva		+
Fontanesia fortunei Carrière	Oleaceae	fontanezija	+	+
Forsythia × *intermedia* Zabel.	Oleaceae	hibridna forzicija		+
Forsythia suspensa (Thunb.) Vahl	Oleaceae	viseća forzicija, obična forzicija	+	+
Fraxinus angustifolia Vahl (*F. oxycarpa* M.Bieb. ex Willd.)	Oleaceae	poljski jasen	+	+
Fraxinus excelsior L.	Oleaceae	obični jasen, bijeli jasen, europski bijeli jasen	+	+
Fraxinus excelsior 'Diversifolia'	Oleaceae	kultivar 'Diversifolia' običnog jasena		+
Fraxinus excelsior 'Pendula' (*F. excelsior* var. *pendula* Aiton)	Oleaceae	kultivar 'Pendula' običnog jasena	+	+
Fraxinus pennsylvanica Marshall	Oleaceae	pensilvanski jasen		+
Gleditsia triacanthos L.	Fabaceae	gledičija, trnovac	+	+
Gleditsia triacanthos f. *inermis* (Castigl.) Zabel	Fabaceae		+	
Gleditsia triacanthos 'Sunburst'	Fabaceae	kultivar 'Sunburst' gledičije		+
Gymnocladus dioicus (L.) K.Koch	Fabaceae	gimnoklad, kentakijski kavovac		+
Hedera helix L.	Araliaceae	bršljan, obični bršljan	+	+
Hibiscus syriacus L.	Malvaceae	hibisk, obični hibisk, sirijska sljezolika	+	
Iberis sempervirens L.	Brassicaceae	ognjica, snijeg	+	
Ilex aquifolium L.	Aquifoliaceae	božika, božikovina	+	
Juglans nigra L.	Juglandaceae	crni orah	+	+
Juglans regia L.	Juglandaceae	obični orah, pitomi orah		+
Juniperus communis 'Hibernica' (*J. communis* var. *stricta* Carrière)	Cupressaceae	kultivar 'Hibernica' obične borovice	+	
Juniperus horizontalis Moench (*J. sabina* var. *prostrata* (Pers.) Loudon)	Cupressaceae	puzava borovica	+	
Juniperus sabina 'Tamariscifolia'	Cupressaceae	kultivar 'Tamariscifolia' planinske somine	+	+
Kolkwitzia amabilis Graebn.	Caprifoliaceae	kolkvicija		+

Svojta *Taxon*	**Porodica** *Family*	**Hrvatski naziv** *Common name*	**1958.**	**2026.**
Laburnum anagyroides Medik. (*Cytisus laburnum* L.)	Fabaceae	obični negnjil, obična zanovijet	+	
Liquidambar styraciflua L.	Altingiaceae	američki likvidambar	+	+
Liriodendron tulipifera L.	Magnoliaceae	tulipanovac, američki tulipanovac	+	+
Lonicera × *purpusii* 'Winter Beauty'	Caprifoliaceae	kultivar 'Winter Beauty' kozokrvine		+
Lonicera ligustrina var. *pileata* (Oliv.) Franch.	Caprifoliaceae	kalinasta kozokrvina		+
Lonicera nigra L.	Caprifoliaceae	crno pasje grožđe	+	
Lonicera tatarica L.	Caprifoliaceae	tatarska kozokrvina		+
Lonicera xylosteum L.	Caprifoliaceae	crveno pasje grožđe, crvena kozja krv	+	
Magnolia × *soulangeana* 'Alexandrina'	Magnoliaceae	kultivar 'Alexandrina' Soulangeove magnolije	+	+
Malus niedzwetzkyana Dieck ex Koehne (*M. pumila* var. *niedzwetzkyana* (Dieck) C.K.Schneid.)	Rosaceae		+	
Morus alba 'Pendula' (*M. alba* var. *pendula* Risso)	Moraceae	kultivar 'Pendula' bijelog duda	+	
Morus nigra L.	Moraceae	crni dud	+	
Ostrya carpinifolia Scop.	Betulaceae	crni grab, crnograb		+
Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch.	Vitaceae	peteroliskava lozica, peterolistićava lozica, peterodijelna lozica		+
Paulownia tomentosa (Thunb.) Steud.	Paulowniaceae	paulovnija, pustenasta paulovnija	+	
Philadelphus × *virginalis* 'Bouquet Blanc'	Hydrangeaceae	kultivar 'Bouquet Blanc' pajasmina	+	
Philadelphus coronarius L.	Hydrangeaceae	obični pajasmin, lažni jasmin		+
Philadelphus pubescens Loisel.	Hydrangeaceae	pustenasti pajasmin	+	
Physocarpus opulifolius (L.) Maxim.	Rosaceae	fizokarp	+	
Picea abies (L.) H.Karst. (*P. excelsa* (Lam.) Peterm.)	Pinaceae	obična smreka, obična smrča	+	+
Picea omorika (Pančić) Purk.	Pinaceae	Pančićeva omorika	+	+
Picea pungens Engelm.	Pinaceae	bodljikava smreka, bodljikava smrča	+	+
Picea pungens 'Koster'	Pinaceae	kultivar 'Koster' bodljikave smreke	+	
Pinus nigra J.F.Arnold	Pinaceae	crni bor	+	+
Pinus strobus L.	Pinaceae	američki borovac, vajmutovac, Vajmutov bor	+	+
Platanus × *hispanica* Mill. ex Münchh. (*P.* × *acerifolia* (Aiton) Willd.)	Platanaceae	hibridna platana, javorolisna platana	+	+

Svojta *Taxon*	**Porodica** *Family*	**Hrvatski naziv** *Common name*	**1958.**	**2026.**
Platycladus orientalis (L.) Franco (*Thuja orientalis* L.)	Cupressaceae	obična azijska tuja	+	
Prunus cerasifera 'Nigra'	Rosaceae	crvena šljiva		+
Prunus laureocerasus L.	Rosaceae	lovorvišnja	+	+
Prunus laurocerasus 'Zabeliana'	Rosaceae	kultivar 'Zabeliana' lovorvišnje		+
Prunus padus L.	Rosaceae	sremza, trpika	+	+
Prunus serrulata Lindl.	Rosaceae	japanska trešnja	+	
Pseudotsuga menziesii (Mirb.) Franco var. *menziesii* (*P. taxifolia* (Lindl.) Britton)	Pinaceae	zelena duglazija	+	+
Pseudotsuga menziesii var. glauca (Beissn.) Franco	Pinaceae	plava duglazija		+
Pyracantha coccinea M.Roem.	Rosaceae	vatreni trn		+
Quercus imbricaria Michx.	Fagaceae		+	
Quercus palustris Münchh.	Fagaceae	čamoliki hrast	+	+
Quercus robur L.	Fagaceae	hrast lužnjak, lužnjak	+	+
Quercus robur 'Fastigiata' (*Q. robur* var. *fastigiata* (Lam.) Spach)	Fagaceae	stupoliki hrast	+	
Quercus rubra L. (*Q. borealis* var. *maxima* (Marshall) Sargent)	Fagaceae	crveni hrast	+	+
Ribes sanguineum Pursh	Grossulariaceae	krvavocrvena ribizla	+	
Robinia × *margaretta* 'Casque Rouge'	Fabaceae	kultivar 'Casque Rouge' bagrema		+
Robinia pseudoacacia L.	Fabaceae	obični bagrem	+	+
Robinia pseudoacacia 'Tortuosa'	Fabaceae	kultivar 'Tortuosa' običnog bagrema		+
Robinia pseudoacacia 'Umbraculifera' (*R. pseudoacacia* var. *umbraculifera* (DC.) DC.)	Fabaceae	kultivar 'Umbraculifera' običnog bagrema	+	
Robinia pseudoacacia var. *monophylla* Carrière	Fabaceae		+	
Rosa canina L.	Rosaceae	pasja ruža, divlja ruža	+	
Rosa multiflora Thunb. (*R. polyantha* Siebold et Zucc.)	Rosaceae	velecvjetna ruža	+	
Rosa xanthina 'Hugonis' (*R. hugonis* Hemsl.)	Rosaceae		+	
Rosa 'Baby Masquerade'	Rosaceae			+
Rosa 'Pink Double Knock Out'	Rosaceae			+
Rosa 'Tequila Gold'	Rosaceae			+

Svojta *Taxon*	**Porodica** *Family*	**Hrvatski naziv** *Common name*	**1958.**	**2026.**
Rosa 'White Meidiland'	Rosaceae			+
Rubus fruticosus L.	Rosaceae	obična kupina	+	
Salix × *pendulina* f. *salamonii* 'Chrysocoma' (*S. alba* var. *vitellina* (L.) Stokes f. *pendula*)	Salicaceae	žalosna vrba	+	+
Salix babylonica L.	Salicaceae	žalosna vrba	+	
Salix rosmarinifolia L.	Salicaceae		+	
Sambucus nigra L.	Viburnaceae	crna bazga	+	+
Sambucus nigra 'Laciniata' (*S. nigra* var. *laciniata* L.)	Viburnaceae	kultivar 'Laciniata' crne bazge	+	
Sequoiadendron giganteum (Lindl.) J.Buchholz (*Sequoia gigantea* (Lindl.) Decne.)	Cupressaceae	golemi mamutovac, golema sekvoja	+	+
Sorbaria sorbifolia (L.) A.Braun	Rosaceae	sibirska sorbarija	+	
Sorbus aria (L.) Crantz	Rosaceae	mukinja, merala	+	
Spiraea × *vanhouttei* (Briot) Carrière	Rosaceae	Vanhoutteova suručica	+	+
Spiraea japonica L.f.	Rosaceae	japanska suručica	+	+
Spiraea thunbergii Siebold ex Blume	Rosaceae	Thunbergova suručica	+	
Styphnolobium japonicum (L.) Schott	Fabaceae	japanska sofora, pagoda-drvo		+
Styphnolobium japonicum 'Pendula' (*Sophora japonica* f. *pendula* (Lodd. ex Sweet) Zabel)	Fabaceae	kultivar 'Pendula' japanske sofore	+	+
Symphoricarpos albus (L.) S.F.Blake	Caprifoliaceae	grozdasti biserak, Gospine suze	+	+
Symphoricarpos orbiculatus Moench	Caprifoliaceae	koraljni biserak	+	+
Syringa josikaea J.Jacq. ex Rchb.	Oleaceae	karpatski jorgovan, mađarski jorgovan	+	
Syringa vulgaris L.	Oleaceae	obični jorgovan	+	
Taxus baccata L.	Taxaceae	obična tisa	+	+
Tilia cordata Mill.	Malvaceae	malolisna lipa, sitnolisna lipa, tamna lipa, kasna lipa	+	+
Tilia platyphyllos Scop.	Malvaceae	velelisna lipa, bijela lipa, rana lipa	+	+
Tilia tomentosa Moench.	Malvaceae	srebrnolisna lipa, srebrnasta lipa	+	+
Viburnum lantana L.	Viburnaceae	crna hudika, vunasta udikovina	+	
Viburnum opulus 'Roseum' (*V. opulus* var. *roseum* L.)	Viburnaceae	snježna lopta	+	
Weigela × *hybrida* Carrière	Caprifoliaceae	hibridna vajgelija	+	